

Ukjente Bull-konsserter

■ **Fiolinisten Annar Follesø med verdenspremière**

– Ole Bull ville ha fått diagnosen bipolar i dag, men hans musikk er sterkt undervurdert, mener Annar Follesø, som nå slipper flere av Bulls ukjente fiolin-konsserter på CD.

ERIK BJØRNSKAU
INGAR STORFJELL (foto)

– Han var Norges største popstjerne midt på 1800-tallet, antagelig større enn a-ha var, 130 år senere, mener fiolinist Annar Follesø (37), som entusiastisk grep sjansen han ble gitt til å spille inn praktisk talt ukjente og til nå uinnspilte konsserter og stykker av den heftige bergenseren som la verden for sine føtter med sin fiolin, og som etter Paganinis død i 1840 fikk status som sin tids største fiolinistiske superstar.

Men musikken Ole Bull selv komponerte, kanskje med unntak av noen få kjente folkemusikkpregete mindre stykker, har helt opp til vår tid vært ansett som middelmådig av et flertall av musikkverdens forståeg-påere.

– Men nei, sier Follesø, som med Kringkastingsorkesteret på lag har satt sammen en Ole Bull-CD med to ukjente fiolinkonsserter og en like ukjent spansk fantasi. I tillegg har de tatt med tre av bergenseren kortere og kjente verk, *Et Sæterbesøg* – i en versjon for fiolin og strykeorkester funnet i Bulls hus på Valestrand,

Annar Follesø (37)

Norsk fiolinist.

Bosatt og arbeider i Oslo.

1. fiolinist Kringkastingsorkesteret.

Utdannet blant annet ved Barratt Dues Musikk institutt og Indiana University, Bloomington, USA.

Turneer som solist i USA, Kina, Russland, Sør-Korea og i flere europeiske land

CD: Verk av Wolfgang Plagge, med Helge Kjekshus, piano (2003)

CD: Verk av Béla Bartók, med Chr. Ihle Hadland (piano) og Björn Nyman (klarinet), (2005)

Aktuell med: CD: *Ole Bull: Violin Concertos*, med Kringkastingsorkesteret/Ole Kr. Ruud.

Aftenposten fakta

Sæterjentens søndag og *I ensomme stunde*,

Undervurdert . – Ole Bull er undervurdert som komponist. På sitt beste viser han musikalisk oppfinnsomhet og begavelse, og melodiene inneholder både inderlighet og originalitet, mener Follesø, som fikk sjansen til å kaste seg over dette materialet da Ole Bull-spesialist og biograf Harald Herresthal tipset ham om og tilbød et da nærmest ny-

Annar Follesø har spilt inn tre nærmest ukjente fiolinkonsserter av Ole Bull sammen med Kringkastingsorkesteret under ledelse av Ole Kristian Ruud. Nylig fremførte han og orkesteret to av verkene under en konsert i Store Studio

oppdaget stykke, *La Verbena de St. Juan* til Festsplillene i Bergen i 2007.

– Bull gjør også noen grep i instrumentasjonen som mange nå påpeker er svært originale, niker Follesø. – Så får en heller leve med at han aldri lærte seg hverken sonatsatsform eller rondoform særlig bra. Det var ikke hans sterke sider.

Det veldig spanskinspirerte stykket har i musikkhistorien vært omtalt som *St. Hansnatt i Sevilla*. – Men den ble skrevet i Madrid i 1846/47, og er dedisert til den spanske dronning Isabella II, til hennes bryllup. Det er jo et formidabelt publikumsstykke. Bull benytter en rekke spanske temaer, blant annet en dans, «Jota Aragonesa», som forøvrig hans gode venn Franz Liszt også gjorde i sin *Rhapsodie espagnole*. De var egentlig ganske like personligheter, Bull og Liszt, med svære egoer. Ole Bulls store mål var å forføre, slå publikum til jorden med sitt spill.

Herresthal oppdaget stykket i de spanske slottsarkivene så sent som i 2006.

– Jeg skulle spille ved Festsplillene i Bergen og ønsket meg et lite spilt Ole Bull-stykke, så jeg kontaktet Herresthal og da tilbød han meg dette verket. Den gang spilte jeg den bare sammen med pianist Christian Ihle Hadland. Denne CD-versjonen med orkester er en verdenspremière.

De to konsertene, *Concerto i A-dur* og en *Concerto Fantastico*, er også førstegangsforeførelser. – A-dur konserten har vært fremført i en forkortet versjon, men denne komplette utgaven har ikke vært spilt før. *Concerto Fantastico* har vært kjent som «e-moll-konserten», men bare adagioen, midtsatsen, har vært spilt. Man trodde verket var ufullstendig.

Men hele partituret var der. – Problemet med disse manuskriptene var for det første at de var nedtegnet i Bulls utydelige kråketær. Dessuten var de ansett svært krevende teknisk, og så anså man altså at dette var middelmådig musikk. Men det er det ikke, sier Follesø smilende.

Ole Bull var avgjort ikke noe hengehue, ler Follesø. Men leg-

ger til at det her også er mer mollstemte stemninger.

Fantastico. – Han var en mann av store fakter og overdrivelser, og i dag ville han sannsynligvis ha fått diagnosen bipolar. For det gikk fra voldsomme høyder til bunnløse dyp.

Musikken er også veldig preget av det operatiske, forteller fiolinisten Follesø. – Han var nok påvirket av folk som Rossini og Bellini. Konsertene er på en måte bygget opp som operasener, med arier og innslag av virtuos koloratur. Men de to konsertene, den tidlige A-dur konserten fra 1834, rett før han brøt igjennom, og *Fantastico*-konserten som han skrev syv år senere, er forskjellig. Den første har et relativt konvensjonelt design, mens *Fantastico* viser større ambisjoner

– Dette er ikke overraskende veldig virtuost, og derfor har de vært krevende å innstudere. Bull hadde en stor melodisk sans og en begavelse for å bygge opp spenningsforløp.

erik.bjornskau@aftenposten.no